

Секція 4

Інноваційне підприємництво в умовах глобалізації

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЗДІБНОСТЕЙ ПРАЦІВНИКІВ НА ФОНІ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В ЕКОНОМІЦІ

*Брюховецький Я.С., молодший науковий співробітник
Інститут економіки промисловості НАН України*

Відповідно до Конституції України (стаття 42.) кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом [1].

Згідно зі статтею 1.Закону України «Про підприємництво», що функціонував з 1991 по 2004 зі змінами «підприємництво - це безпосередня самостійна, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг з метою отримання прибутку, яка здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством» [2].

За 30 років склався певний досвід, ураховуються міжнародні характеристики. Цифровізація і пандемія, чергове падіння 2014 р. та структурні зрушення у виробництві викликають до життя нові вимоги до підприємців та умов їх функціонування. Однак залишаються незмінними такі:

- вміння виокремлювати головне;
- готовність брати на себе відповідальність за справу, за бізнес, за себе і за працівників;
- обґрунтований пошук ринкової ніші для організації бізнесу;
- стратегічне бачення створення і розвитку бізнесової справи;
- аналітичне обґрунтування створення і розвитку бізнесу;
- уважний моніторинг потреб клієнтів;
- усвідомлення та прорахунки ризиків створення і функціонування бізнесу;
- сценарне мислення, оперування різними варіантами розвитку бізнесу;
- сміливість та неординарність професійного мислення;
- ризикованість та виважена обережність, опора на розрахунки та прогнози;
- психологічна стійкість, готовність до поразок, здатність все починати спочатку.
- емоційна стійкість, духовність, чесність.

Звичайно, як свідчать наукові дослідження, підприємцями можуть стати не всі, однак нинішні швидко змінні жорсткі умови вимагають таких же рішучих дій від працівників та спонукають їх до самостійної підприємницької діяльності.

3. Суцільне проникнення інформаційних технологій в повсякденне життя визвали до життя можливість віддаленої від робочого місця роботи. Карантинні обмеження при наявності широкого переліку технологічних засобів зв'язку

обумовили новий вид організації праці – роботу в дистанційному режимі та фрілансерство. Співробітники – фрілансери можуть рідко з'являтися в офісі на робочому місці, працювати вдома, або взагалі знаходитись в іншій країні Компанії або окремі фізичні особи прибігають до такої форми найму з метою економії коштів та перенесення всілякої відповідальності на працівників – соціальної загалом, податкових виплат, медичного обслуговування тощо.

В даний час молоді люди прибігають до фрілансерства, оскільки часто не можуть знайти для себе роботу у великій компанії та відчувають в собі сили працювати самостійно.

На теперішній час в Україні, як і у світі затребуваними стають такі затребувані серед фрілансерів професії: програмісти, юристи, копірайтери – що пишуть в інтернеті короткі маркетингові оглядові тексти товарів з метою стимулювання продажів, бухгалтери, маркетологи, ріелтори, фотографи, психологи, перекладачі, художники, актори тощо.

Склалися певні переваги для працівників: економія на витратах на транспорт, самостійний розподіл робочого часу, можливість виконання роботи в будь-якому місці і будь-який час, спроможність працювати на декількох місцях роботи тощо.

Однак виявилися і труднощі: зниження рівня контролю, відсутність самоконтролю, необхідність самостійної організації праці, робочого часу, місця роботи, відсутність доступу до необхідної інформації, недостатність активного спілкування с колегами або взагалі його відсутність, труднощі сприйняття стирання меж між роботою та домом, високі ризики обману с боку роботодавця тощо. В даний час необхідна реєстрація фрілансера як фізичної особи-підприємця для формування прозорих відносин з податковими органами, що є додатковим ускладненням для працівника, але знімає всілякі ризики для власника бізнесу, що користується послугами фрілансерів. В цьому місці зосереджується багато питань та ризиків для працівників.

4. Загрозливі обсяги трудової міграції молодих людей ставлять нові питання перед державними службами, прикладом діяльності яких може бути успішний Китай. А. Олефір наводить дані щодо того, що Китай захищає своїх резидентів від зовнішньої конкуренції, економічна політика спрямована на розвиток виробництва, новітні технології, створення нових робочих місць [3, с. 54]. А внаслідок закупівлі, копіювання і використання розроблених у розвинених країнах технологій, обладнання та ноу-хау у Китаї реалізовано стрибок через кілька технологічних укладів [3; 4]. Можна стверджувати, що розвиток освіти та науки Китаю при належному державному фінансуванні, створення дослідницьких центрів при навчальних закладах, взаємодія між науковими центрами та промисловістю створює умови для залучення населення до підприємницької діяльності та досягнення високих економічних показників діяльності.

Література:

1. Конституція України. URL: https://kodeksy.com.ua/konstitutsiya_ukraini/statja-42.htm (дата звернення: 05.10.2021).
2. Закон України «Про підприємництво» зі змінами. *Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР)*, 1991. № 14, ст.168.
3. Олефір А. Економічна політика Китаю: досвід реформ для України. *Господарське право і процес*. 2018. №2. С. 53-57.
4. Мерніков Г. І. Модернізація України і досвід Китаю / Г. І. Мерніков. *Стратегічні пріоритети*. 2011. № 3(20). С. 137-145.

ЗДАТНІСТЬ ДО САМОМЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА-ПРАКТИКА

Буйницька М.М.

Українська інженерно-педагогічна академія

Самоменеджмент як здатність до самоорганізації власної діяльності фахівцем передбачає сформованість цілої низки необхідних особистісних характеристик. Такі характеристики мають бути сформованими в особистості завдяки докладанню власних зусиль. Основним джерелом, що покладено в основу такої характеристики, виступає раціоналізм, який передбачає першість і компетентність розуму (логічного ходу міркування) в пошуках правди.

Юридична діяльність як суспільна необхідність у підтримці і регулюванні справедливих відносин між людьми передбачає особливу відповідальність кожного з тих, хто покликаний займатися нею професійно. Важливе місце в відповідальності належить внутрішній її характеристиці – відповідальності перед самим собою, перед своїм внутрішнім суддею – сумлінням.

Від порад і рішень юристів залежать долі людей, їхні майнові і немайнові відносини, стабільність економіки, інтереси взаємодіючих, порядок на вулиці і безпека громадян. Працівники юридичної професії часом приймають несприятливі для інших і тяжкі для себе рішення. Помилки юристів можуть негативно позначитися на стані законності і правопорядку, на добробуті членів суспільства.

Це зумовлює підвищення значення внутрішнього плану відповідальності, яка, в свою чергу, вимагає здатності планувати і організовувати належним чином власну юридичну практику, усвідомлювати і раціонально розраховувати необхідні ресурси (людські і фінансові) для вирішення конкретного юридичного випадку, оцінювати результати з урахуванням принципу оптимальності тощо. Самоменеджмент у цьому ракурсі виступає ключовою характеристикою особистості представника юридичної професії.

Якщо менеджмент стосується, як правило, управління трьома основними ресурсами (фінансові ресурси, людські ресурси і часові ресурси), то в самоменеджменті провідну роль варто надати часовим ресурсам особистості. Провідне завдання для представника юридичної професії – встигнути зробити максимум, не перевантажуючи себе фізично і психологічно для збереження